

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice

**IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZRAKA
NA PODRUČJU OPĆINE SAPNA
(ZA PERIOD OD 15.06.2017. DO 14.07.2017.GOD.)**

MINISTAR

Hasan Fehratović

UVOD

Mobilna stanica za praćenje kvaliteta zraka postavljena je na području općine Sapna u vremenu od 15.06.2017. do 14.07.2017. godine. Stanica je locirana u krugu općine, u skladu sa prijedlogom od strane općine Sapna.

Mobilna stanica je opremljena sa analizatorima i meteorološkim senzorima za mjerenje polutanata u zraku (sumpordioksida, azotdioksida, ugljenmonoksida, ozona i prašine) kao i meteoroloških parametara (temperatura zraka, vlažnost zraka, sunčevo zračenje, pravac i smjer vjetra).

Na osnovu člana 20, 21. i 22. Pravilnika o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definisanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine FBiH“, broj: 01/12) nadležno Ministarstvo za poslove zaštite okolice informira javnost o kvalitetu zraka na osnovu podataka dobivenih iz instaliranog Sistema za praćenje kvaliteta zraka na području Tuzlanskog kantona .

Članom 2. Zakona o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, broj: 33/03) i članom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, broj: 4/10) definisane su granične vrijednosti kvaliteta zraka , tolerantne vrijednosti kvaliteta zraka, pragovi upozorenja i pragovi uzbune.

Granična vrijednost kvaliteta zraka – znači nivo određen na osnovu naučnog znanja s ciljem izbjegavanja, sprečavanja ili smanjivanja štetnih uticaja na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini; ovaj nivo se mora dostići u određenom periodu i kasnije ne smije biti prekoračen;

Tolerantna vrijednost- znači graničnu vrijednost uvećanu za granicu tolerancije;

Prag upozorenja – znači nivo iznad kojeg postoji rizik po ljudsko zdravlje usljed kratkog izlaganja za izuzetno osjetljive dijelove stanovništva i o kome je potrebno dati najnovije informacije;

Prag uzbune- znači nivo iznad kojeg postoji rizik po ljudsko zdravlje prilikom kratkog izlaganja i na kojem će biti preduzeti direktni koraci.

Granične vrijednosti kvaliteta zraka, tolerantne vrijednosti kvaliteta zraka i pragovi upozorenja i pragovi uzbune utvrđeni u Pravilniku (u daljem tekstu Pravilnik) o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definisanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj: 01/12).

Tabela. 1. Prikaz graničnih, tolerantnih i vrijednosti Praga upozorenja i uzbune

	Granična vrijednost				Tolerantna vrijednost				Prag upozorenja	Prag uzbune
	1 h	8 h	24 h	God.	1 h	8 h	24 h	God.	1 h	1h
SO ₂ (sumpordioksid) (µg/m ³)	350	-	125	50	410	-	125	50	410	500
NO ₂ (azotdioksid) (µg/m ³)	200	-	85	40	240	-	105	50	240	400
CO (ugljenmonoksid) (mg/m ³)	-	10	5	3	-	10,0	5	3	-	-
O ₃ (prizemni ozon) (µg/m ³)	-	120	-	-	-	-	-	-	180	240
Suspendovane čestice (PM-2,5),(µg/m ³)	-	-	-	25	-	-	-	27,5	-	-

Na osnovu Plana interventnih mjera (u daljem tekstu Plan) u slučajevima izuzetne zagađenosti zraka kojeg je donijela Vlada Tuzlanskog kantona 17.05.2016.god. utvrđene su slijedeće epizode: **epizoda pripravnosti, epizoda upozorenja i epizoda uzbune.**

Zagađujuća materija	Utvrđene 1 h vrijednosti (µg/m ³)		
	za epizodu pripravnosti	za epizodu upozorenja	za epizodu uzbune
Sumpordioksid (SO ₂)	350	410	500
Azotdioksid (NO ₂)	200	240	400
Ozon (O ₃)	-	180	240

Napomena: Nedostajuće vrijednosti u tablici nisu propisane Federalnim Pravilnikom

Tablica br.1.

DNEVNI MINIMUMI, MAXIMUMI I PROSJEKI POLUTANATA			
POKAZATELJI KVALITETA	MINIMUM	MAXIMUM	PROSJEK
PM _{2,5}	2,8	18,8	9,2
SO ₂	37,8	64,7	46,0
NO ₂	0,1	4,0	2,4
CO	169	947	566
O ₃	39,9	70,6	51,4

Vrijednosti za PM_{2,5}; SO₂; NO₂ ; O₃ i CO su date u µg/m³.

Tablica br.2.

BROJ SATNIH INTERVALA U MJESECU KADA SU KONCENTRACIJE POLUTANATA PRELAZILE VRIJEDNOSTI ZA EPIZODE:			
POKAZATELJI KVALITETA	PRIPRAVNOST	UPOZORENJE	Uzbuna
SO ₂	-	-	-
NO ₂	-	-	-
O ₃	-	-	-

Tablica br.3. Prosječne dnevne vrijednosti polutanata u periodu od 16.06.2017. godine do 13.07.2017.godine

INTERVAL	PM _{2,5} ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	SO ₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	NO ₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	CO ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	O ₃ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
16.06.2017.	8,5	39,5	2	221,9	8,5
17.06.2017.	5,8	39,9	0,8	207,7	5,8
18.06.2017.	6,7	37,8	0,1	169,4	6,7
19.06.2017.	14,5	64,7	1,3	264,2	14,5
20.06.2017.	13,7	48,4	2	274,9	13,7
21.06.2017.	17,2	40,3	2,2	389,6	17,2
22.06.2017.	18,8	44,9	3,6	424,5	18,8
23.06.2017.	12,6	48,4	4	375,8	12,6
24.06.2017.	12,5	44	2,7	407,1	12,5
25.06.2017.	12,2	44,3	2,9	370,8	12,2
26.06.2017.	4,4	45,2	1,1	359,3	4,4
27.06.2017.	12,3	44,3	2,3	448,3	12,3
28.06.2017.	5,5	45,3	2,2	687,6	5,5
29.06.2017.	2,8	44,8	3,5	705,1	2,8
30.06.2017.	6,3	43,8	3,3	623,1	6,3
01.07.2017.	5,9	43,5	2,5	650,6	5,9
02.07.2017.	6,3	44,5	0,6	623,6	6,3
03.07.2017.	7,1	43,7	0,7	633,5	7,1
04.07.2017.	3,3	44	1,8	622,7	3,3
05.07.2017.	9,4	43,7	2,4	615,5	9,4
06.07.2017.	11,7	47,6	2,1	703,4	11,7
07.07.2017.	14	44,5	2,3	767,5	14
08.07.2017.	7,8	50,6	2,8	842,5	7,8
09.07.2017.	11,7	46	3,5	946,8	11,7
10.07.2017.	7,3	47,4	3	910,8	7,3
11.07.2017.	4,3	47,7	3,7	892,8	4,3
12.07.2017.	10,3	51,6	3,4	863,7	10,3
13.07.2017.	4,2	56,3	3	840,9	4,2

ZAKLJUČAK

Na osnovu prikupljenih podataka o kvalitetu zraka na području općine Sapna za period mjerenja od 16.06.2017. do 13.07.2017. godine, može se zaključiti sljedeće:

- Utvrđene dnevne koncentracije sumpordioksida (SO_2), azotdioksida (NO_2) i ugljenmonoksida (CO) nisu prelazile prosječne granične i tolerantne vrijednosti utvrđene Pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine FBiH“, broj: 01/12).
- Koncentracije sumpordioksida (SO_2), azotdioksida (NO_2), i ozona (O_3) nisu prelazile vrijednosti za epizode pripravnosti, upozorenja i uzbune utvrđene Planom interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađivanja zraka.